

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Jūsu Tiesības](#) > [Pamattiesības](#) > [Czechia](#)

Saturu nodrošina

Čehija

Dalībvalstu tiesas un citas iestādes

Čehija

Valsts tiesas

Diskriminācijas lietās pirmajā instancē jurisdikcija ir atbildētāja (t. i., diskriminācijā apsūdzētās personas) rajona tiesai. Kad visas parastās pārsūdzības iespējas ir izsmeltas, ir iespējams vērsties Konstitucionālajā tiesā ar individuālu [konstitucionālo sūdzību](#).

Konstitucionālā tiesa (*Ústavní soud*)

Joštova 8, 660 83 Brno 2

Tālr.: (+420) 542162111

Fakss: (+420) 542161309, (+420) 542161169

E-pasts: podani@usoud.cz

Konstitucionālā tiesa ir tiesu iestāde, kas aizsargā konstitucionalitāti. Tās statuss un kompetence ir nostiprināta Čehijas Republikas Konstitūcijā. Konstitucionālā tiesa nav daļa no vispārējās tiesu sistēmas. Tās galvenais uzdevums ir aizsargāt konstitucionālismu, pamattiesības un brīvības, kas noteiktas Konstitūcijā, Pamattiesību un brīvību hartā un citos Čehijas Republikas konstitucionālajos likumos, kā arī garantēt, ka valsts vara tiek īstenota konstitucionālā veidā.

Saskaņā ar Konstitūcijas 87. pantu Konstitucionālā tiesa lemj cita starpā par konstitucionālām sūdzībām, kuras iesniegušas juridiskas vai fiziskas personas par galīgiem un izpildāmiem lēmumiem un cita veida valsts iestāžu iejaukšanos pretēji Konstitūcijā garantētajām pamattiesībām un brīvībām. Konstitucionālās tiesas lēmumi ir galīgi un nav pārsūdzami.

Tiesas tīmekļa vietnē ir atrodamas konstitucionālo sūdzību [procedūras vadlīnijas](#), kurās atrodama pamatinformācija par procedūru.

Valsts civiltiesību iestādes

Galvenā valsts civiltiesību aizsardzības struktūra saistībā ar cilvēku pamattiesību pārkāpumiem ir Tiesībsargs (*Veřejný ochránce práv*) (sk. turpmāk).

Valdības līmenī civiltiesības ir civiltiesību, iespēju vienlīdzības un tiesību aktu ministra (*Ministr pro lidská práva, Rovné příležitosti a legislativu*) kompetencē; citas struktūras, kas darbojas civiltiesību jomā, ir Valdības padome civiltiesību jautājumos, Valdības padome dzimumu līdztiesības jautājumos, Valdības padome nacionālo minoritāšu jautājumos un Valdības padome personu ar invaliditāti jautājumos, kas ir valdības padomdevējas struktūras.

Tiesībsargs (*Veřejný ochránce práv*)

[Tiesībsargs](#)

Údolní 39
Brno, 602 00

Tālrunis: +420 542 542 111
Fakss: +420 542 542 112

E-pasts: podatelna@ochrance.cz

Tiesībsargs ir autonoma, neatkarīga un objektīva valsts iestāde, kas nav saistīta ar valsts pārvaldi. Līdz ar to tā nav valsts iestāde. Tas aizsargā personas pret valsts iestāžu un citu valsts pārvaldi īstenojošu institūciju rīcību, ja šāda rīcība:

- ir nelikumīga;
- ir likumīga, bet kādā citā veidā kļūdaina vai nepareiza un tādējādi neatbilst demokrātiskas likuma varas un labas pārvaldības principiem;
- ja šīs iestādes neveic savu darbu.

Tiesībsargs ir pilnvarots izskatīt sūdzības par šādu iestāžu darbību:

- ministrijas un citas administratīvās iestādes ar kompetenci visā Čehijas Republikā un tām pakļautas administratīvās iestādes;
- vietējās un reģionālās iestādes (piemēram, pašvaldības un reģioni) taču tikai tad, ja tās veic valsts administrācijas darbu, nevis īsteno savas pilnvaras (pašpārvaldi);
- Čehijas Nacionālā banka, ja tā rīkojas kā administratīva iestāde;
- Radio un televīzijas apraides padome;
- Čehijas Republikas Policija, izņemot izmeklēšanas kriminālprocesu ietvaros;
- Čehijas Republikas armija un pils sardze;
- Čehijas Republikas leslodzījuma vietu dienests;
- iestādes, kurās personas tur apcietinājumā un izcieš brīvības atņemšanas sodus, kurās nodrošina tiesas norīkotu vai institucionālo aprūpi un tiesas norīkotu medicīnisko aprūpi;
- veselības apdrošināšanas uzņēmumi;
- tiesas un prokuratūras iestādes, kas īsteno valsts pārvaldes uzdevumus (jo īpaši, ja tas attiecas uz tiesvedības kavējumiem, tiesu bezdarbību un neatbilstošu tiesnešu rīcību), taču tas neizskata sūdzības par tiesas vai prokurora faktisko lēmumu.

Kopš 2006. gada Tiesībsargs uzrauga arī aizturēto personu tiesību aizsardzību.

Tiesībsargam nav tiesību iejaukties privāttiesību attiecībās vai strīdos (tostarp strīdos starp darba ņēmējiem un darba devējiem, pat ja darba devējs ir valsts iestāde). Vienīgais izņēmums attiecas uz sūdzībām par diskriminējošu rīcību – šādos gadījumos Tiesībsargs var iejaukties arī privāttiesību jomā.

Tiesībsargs var veikt neatkarīgu izmeklēšanu, taču nedrīkst rīkoties valsts pārvaldes iestāžu vietā un nevar anulēt vai grozīt to lēmumus. Tomēr, konstatējot kādu pārkāpumu, Tiesībsargs var pieprasīt iestādēm vai institūcijām to novērst.

Ja valsts pārvaldes iestāde vai iestāde, kurā atrodas aizturētie, nepilda savu pienākumu sadarboties ar Tiesībsargu vai neveic pienācīgus novēršanas pasākumus pēc pārkāpuma konstatēšanas, Tiesībsargs var pilnībā informēt sabiedrību par šo jautājumu.

Informācijas atklāšana ir Tiesībsargam pieejama sankcija, kas noteikta ar likumu. Šādos gadījumos Tiesībsargs var arī paziņot sabiedrībai to konkrētu personu pilnus vārdus, kuras rīkojušās tās iestādes vārdā, kura pieļāvusi kļūdu.

Sūdzību Tiesībsargam iesniedz tā persona, kura vēlas panākt savu tiesību aizsardzību, vai šīs personas likumīgais pārstāvis. Ja sūdzība tiek iesniegta citas personas vārdā, tas jāapliecina ar rakstisku pilnvaru vai citu dokumentu, kurā norādīts pilnvaru apmērs.

Sūdzībā vienmēr jāiekļauj:

- sūdzības iesniedzēja vārds, uzvārds, adrese un tālruna numurs; juridiskas personas gadījumā —

- nosaukums, juridiskā adrese un persona, kura ir pilnvarota rīkoties tās vārdā;
- lietas apstākļu apraksts, tostarp norāde par to, vai lieta ir iesniegta arī kādā citā struktūrā un ar kādu rezultātu;
- tās iestādes vai iestāžu nosaukums, pret kurām sūdzība ir vērsta;
- apliecinājums tam, ka sūdzības iesniedzējs ir neveiksmīgi lūdzis iestādi, pret kuru sūdzība vērsta, novērst pārkāpumu;
- ja lietā ir izdots lēmums, sūdzības iesniedzējam ir jāiesniedz tā kopija
- un citu ar lietu saistītu un svarīgu informāciju saturošu dokumentu kopijas.

Izmeklēšanas ilgums un sūdzību izskatīšana atšķiras un vienmēr ir atkarīga no lietas apstākļiem un sarežģītības. Likumā Tiesībsargam nav noteikti nekādi termiņi; Tiesībsargs cenšas izskatīt visas sūdzības, kas ir viņa kompetencē, pēc iespējas īsākā laikā.

Tiesiskās aizsardzības līdzekļi (apelācijas) nav atļauti attiecībā uz veidu, kādā Tiesībsargs ir izskatījis sūdzību un pieņēmis lēmumu par to.

Sūdzību var iesniegt turpmāk aprakstītajos veidos.

Rakstveidā — vēlams drukātā [sūdzības veidlapas](#) formā, nosūtot to uz šādu adresi: Veřejný ochránce práv, Údolní 39, 602 00 Brno. Ir iespējams sūtīt arī personisku vēstuli.

E-pastā — (pat bez elektroniskā paraksta), sūtot vēstuli uz podatelna@ochrance.cz ar lietas būtības aprakstu vai — vēl labāk — aizpildot [sūdzības veidlapu](#) un nosūtot to pa e-pastu.

Datu kastītē — Tiesībsarga biroja identifikācijas kods ir jz5adky. Datu ziņojumā var iekļaut aizpildītu sūdzības veidlapu vai personisku vēstuli, kurā iekļauta būtiska informācija par problēmu.

Izmantojot interaktīvo [tiešsaistes veidlapu](#), ko piedāvā elektroniskās iesniegšanas pakalpojums, ir jānodrošina, ka iesniegumā ir iekļauta visa nepieciešamā informācija.

Personīgi iesniedzot Tiesībsarga biroja sekretariātam (Údolní 39, Brno) darba dienās no plkst. 8.00 līdz plkst. 16.00. Sūdzību ar pielikumiem var iesniegt ne tikai rakstiski (papīra formātā), bet arī datu nesējā.

Kā personisku iesniegumu paziņojuma formā — darbdienās no plkst. 8.00 līdz 16.00 ir iespējams ierasties personīgi Tiesībsarga biroja Sūdzību iesniegšanas nodaļā, kur sūdzību var apspriest ar biroja juristu, kurš to arī pieraksta.

Specializētās cilvēktiesību iestādes

Tiesībsargs un bērnu iesniegtas sūdzības

Čehijas Republikā nav bērnu ombuda; taču Tiesībsargs šobrīd izskata bērnu iesniegtas sūdzības saistībā ar to tiesību un interešu aizsardzību.

Tiesībsargs

Údolní 39
Brno, 602 00

Tālrunis: +420 542 542 888
Fakss: +420 542 542 112

E-pasts: deti@ochrance.cz

Bērni var vērsties pie Tiesībsarga dažādos veidos, proti, ar parastu vēstuli, kas nosūtīta pa pastu Tiesībsargam (*Veřejná ochránkyně práv*) uz adresi Údolní 39, 602 00 Brno, vai nogādājot to šajā adresē personīgi, vai izmantojot [interaktīvo veidlapu](#), kas aizpildīta atbilstoši norādījumiem, pa e-pastu uz deti@ochrance.cz vai personīgi ierodoties Tiesībsarga birojā, kur bērns var pārrunāt problēmu ar Tiesībsarga biroja juristu, kurš to pierakstīs.

Sūdzībā ir īpaši skaidri jānorāda:

- par ko bērns sūdzas (tostarp vismaz iestādes vai citas institūcijas nosaukums vai personas vārds, ar ko bērnam bijusi darīšana);
- pilns bērna vārds, dzimšanas datums un adrese;
- problēmas apraksts;
- kontaktinformācija, t. i., tālruņa numurs, e-pasta adrese un pasta adrese.

Tiesībsargs var palīdzēt bērnam, piemēram:

- sociālā darbinieka nelikumīgas vai nolaidīgas rīcības gadījumā;
- ieilgušas tiesvedības gadījumā;
- neatbilstošas tiesneša uzvedības gadījumā;
- ja bērns skolā tiek vajāts;
- ja bērns nav uzņemts skolā;
- neierasti strikta režīma, vajāšanas un citos gadījumos bērnu namā;
- ja bērna vecāki nav saņēmuši sociālos pabalstus;
- ja iestādes ir nepareizi aprēķinājušas bērna vecvecāku pensiju;
- ja būvvalde nerisina problēmu saistībā ar sliktu ēkas stāvokli (celtniecības vai tehnisko) vai ja kaimiņš ceļ kādu būvi bez atļaujas;
- ja iestādes nerisina problēmu saistībā ar atkritumu izgāztuvi neatļautā vietā;
- ja nav izskatīta sūdzība par kādu izstrādājumu, kas nedarbojas.

Savukārt Tiesībsargs nevar, piemēram:

- mainīt tiesas lēmumu;
- iejaukties Čehijas Republikas Policijas izmeklēšanā (šajā ziņā noteiktas pilnvaras ir prokuroram, kurš pārrauga policijas darbību);
- iejaukties pilsoņu strīdos (piemēram, kaimiņu strīdos par zemi, strīdos starp vecākiem vai citiem ģimenes locekļiem u. tml.) — šie jautājumi ir jārisina tiesā.

Struktūras, kas palīdz diskriminācijas upuriem

Tiesībsargs

Údolní 39
Brno, 602 00

Tālrunis: +420 542 542 111
Fakss: +420 542 542 112

E-pasts: podatelna@ochrance.cz

Saskaņā ar Tiesībsarga likumu (*zákon o veřejném ochránci práv*) Tiesībsargs sniedz diskriminācijas upuriem metodisku palīdzību:

- izvērtē, vai attiecīgā rīcība vispār ir uzskatāma par diskrimināciju saskaņā ar Diskriminācijas novēršanas likumu (*antidiskriminační zákon*);
- konsultē diskriminācijas upurus par to, kā rīkoties, pie kā vērsties un kā iesniegt lūgumrakstu, lai sāktu tiesvedību par diskrimināciju.

Iesniedzot pieprasījumu tiesībsargam izmeklēt diskriminācijas gadījumu, pieteikuma iesniedzējam pēc iespējas precīzāk ir jāapraksta iespējamā diskriminējošā rīcība un jāpievieno pieteikumam visi pierādījumi, kas var apliecināt diskrimināciju.

Personas datu aizsardzības birojs (*Úřad pro ochranu osobních údajů*)

[Personas datu aizsardzības birojs](#)

Pplk. Sochora 27
170 00 Prága 7

Tālrunis: +420 234 665 111

Fakss: +420 234 665 444

E-pasts: posta@uouu.cz

Personas datu aizsardzības birojs ir neatkarīga struktūra, kas:

- pārrauga likumā noteikto pienākumu ievērošanu personas datu apstrādes ietvaros;
- uztur atļauto gadījumu reģistru, kad personas dati ir bijuši apstrādāti;
- pieņem pilsoņu sūdzības par likuma pārkāpumiem;
- konsultē par personas datu aizsardzību.

Biroja darbība ir noteikta Likumā Nr. 101/2000 par personas datu aizsardzību, ar ko groza dažus likumus, un dažos citos likumos.

Personas datu aizsardzības likuma mērķis ir nodrošināt Pamattiesību un brīvību hartā nostiprinātās pilsoņu tiesības uz aizsardzību pret neatļautu iejaukšanos to privātajā un personīgajā dzīvē un neatļautu personas datu ievākšanu, publicēšanu vai citādu ļaunprātīgu izmantošanu.

Tiesības iesniegt birojā sūdzību ir ikvienam, kurš atklāj vai kuram ir pamatotas aizdomas, ka viņa personas dati tiek apstrādāti, pārkāpjot tiesības uz tā privātās un personīgās dzīves aizsardzību un pārkāpjot Personas datu aizsardzības likumu (piemēram, ja apstrādātie personas dati ir nepareizi vai tiek apstrādāti nolūkos, kas neatbilst to pieprasīšanas iemeslam).

Sūdzībā par iespējamu Personas datu aizsardzības likuma pārkāpumu, ir jāiekļauj šāda informācija:

- jāidentificē vienība, kura tiek turēta aizdomās par Personas datu aizsardzības likuma pārkāpšanu;
- jāapraksta darbība, kuras ietvaros veikta personas datu apstrāde, pārkāpjot Personas datu aizsardzības likumu;
- jāidentificē personas dati (vai vismaz to veidi), kas apstrādāti, pārkāpjot Personas datu aizsardzības likumu;
- dokumenti vai citi materiāli (vai to kopijas), kuros dokumentētas attiecības starp paziņotāju (sūdzības iesniedzēju) un vienību, kura neatbilstoši apstrādājusi paziņotāja personas datus;
- dokumenti vai citi materiāli (vai to kopijas), pēc kuriem var konstatēt Personas datu aizsardzības likuma pārkāpumu;
- jebkādas atsauces uz pieejamiem resursiem, kas var pierādīt aprakstītos faktus;
- paziņotāja (sūdzības iesniedzēja) kontaktinformācija.

Sūdzību var arī iesniegt birojā anonīmi vai nosūtīt elektroniski.

Persona, kura iesniedz sūdzību, nepiedalās iespējamā administratīvajā procesā kā puse, bet var tikt pieaicināta kā lieciniece.

Citas specializētas iestādes

Galvenā struktūra, kurā fiziskas personas var vērsties pamattiesību pārkāpšanas gadījumā, ir Tiesībsargs. Citas iestādes šajā jomā:

Iekšlietu ministrijas Bēgļu centru pārvalde (*Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra*)

<http://www.suz.cz/>

Lhotecká 7
143 01 Prága 12

Tālrunis: +420 974 827 118

Fakss: +420 974 827 280

E-pasts: podatelna@suz.cz

Bēgļu centru pārvalde ir valsts departaments, kas pakļauts iekšlietu ministra vietniekam sabiedriskās kārtības un

drošības jautājumos (*náměstek ministra vnitra pro veřejný pořádek a bezpečnost*). Tā sadarbojas ar valsts un starptautiskām institūcijām, pašvaldību struktūrām un nevalstiskām organizācijām. Tā ir atbildīga arī par ārvalstnieku aizturēšanas telpu uzturēšanu, un kopš 2009. gada tā uztur centru tīklu, kas atbalsta ārvalstnieku integrāciju reģionālajās galvaspilsētās.

Čehijas Republika izmanto Bēgļu centru pārvaldi, lai nodrošinātu izmitināšanu un citus pakalpojumus patvēruma meklētājiem, bēgļiem un aizturētiem ārvalstniekiem saskaņā ar Likumu Nr. 326/1999 par ārvalstnieku uzturēšanu Čehijas Republikā un Likumu Nr. 325/1999 par patvērumu. Tās mērķis ir piedāvāt šiem cilvēkiem piemērotus un cienpilnus apstākļus.

Čehijas Valsts invaliditātes padome (*Národní rada osob se zdravotním postižením ČR, z.s.*)

Partyzánská 7
170 00 Prāga 7 – Holešovice
Tālrunis: 266 753 421
E-pasts: nrzpccr@nrzp.cz

Čehijas Valsts invaliditātes padome kopš 2014. gada 11. decembra ir reģistrēta kā valsts asociācija, kas pārstāv invalīdu intereses attiecībā ar valsti un valsts iestādēm. Padomes uzdevums ir veicināt invalīdu integrāciju sabiedrībā un konsekventi aizstāvēt viņu cilvēktiesības. Tā ir Valdības padomes personu ar invaliditāti jautājumos galvenā padomdevēja struktūra.

Tās prioritāšu vidū ir arī:

- koordinēt personu ar invaliditāti organizācijas kopēju interešu jautājumos;
- informēt sabiedrību par jautājumiem, kas saistīti ar invaliditāti;
- uzraudzīt cilvēku ar invaliditāti diskriminācijas gadījumus;
- īstenot projektus, lai uzlabotu cilvēku ar invaliditāti dzīvi;
- veikt plānošanu attiecībā uz vienlīdzīgām iespējām invalīdiem reģionālā līmenī;
- vadīt profesionālu sociālās konsultēšanas centru valsts mēroga tīklu;
- publicēt žurnālus, publikācijas un informatīvos materiālus.

Citi

Čehijas Republikā ir vairākas bezpeļņas organizācijas, kas risina cilvēktiesību jautājumus un palīdz cilvēkiem, kad šīs tiesības tiek pārkāptas.

Ārvalstnieku integrācijas centrs (*Centrum pro integraci cizinců, o.p.s.*)

<https://www.cicops.cz/en/>

Pernerova 32/10, 186 00, Prāga 8
E-pasts: info@cicpraha.org

Ārvalstnieku integrācijas centrs ir pilsoniska apvienība, kas dibināta 2003. gadā, lai palīdzētu ārvalstniekiem integrēties Čehijas sabiedrībā.

Tas koncentrējas uz ambulatoru un visiem pieejamu sociālo pakalpojumu sniegšanu un izglītības programmu nodrošināšanu ārvalstniekiem, kuri ir ilgtermiņa vai pastāvīgi Čehijas Republikas iedzīvotāji. Centram ir filiāles visos Čehijas reģionos, visvairāk koncentrējoties uz Prāgu un Centrālčehijas apgabalu. Organizācija ir reģistrēta kā sociālo pakalpojumu sniedzējs saskaņā ar Sociālo pakalpojumu likumu (*zákon o sociálních službách*) un ir akreditēta saskaņā ar Brīvprātīgo dienesta likumu (*zákon o dobrovolnické službě*).

Organizācijas galvenās darbības ir šādas:

- sociālo konsultāciju pakalpojumu sniegšana imigrantiem: ārvalstniekiem, kuri ir pastāvīgi vai ilgtermiņa iedzīvotāji, un starptautiskās/alternatīvās aizsardzības saņēmējiem;
- sniegt konsultācijas par nodarbinātību un izstrādāt programmas un darbības imigrantiem, lai palīdzētu viņiem iekļauties darba tirgū;
- organizēt viegli pieejamus (atklātus) čehu valodas kursus un citus specializētus čehu valodas kursus ārvalstniekiem, kas ietver jaunu un progresīvu mācīšanas metožu izstrādi;

- citu izglītības aktivitāšu organizēšana (čehu valodas un svešvalodu skolotāju izglītošana, svešvalodu mācīšana, skolotāju tālākizglītība, konsultēšana, datorkursi utt.);
- brīvprātīgo programma — mentorēšana klienta un brīvprātīgā darbinieka individuālas sadarbības formā, kā arī brīvā laika un sociālo aktivitāšu, tikšanos, diskusiju, tematisko vakaru u. c. organizēšana);
- informēšanas aktivitātes — semināri, informācijas materiāli.

Visu programmu mērķis ir dot iespēju imigrantiem Čehijas Republikā dzīvot neatkarīgu un cieņpilnu dzīvi šajā valstī, vienlaikus nodrošinot, ka viņi ievēro vietējos tiesību aktus un ir informēti par vietējiem tiesību aktiem, personisko attiecību un uzvedības standartiem. Tie veicina uzņēmējas sabiedrības izpratni, gatavību palīdzēt un cieņu pret katru migrantu kā indivīdu.

■ Lapa atjaunināta: 17/12/2021

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.